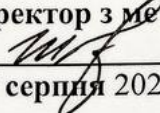

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра психології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
“29” серпня 2025 р.

«ОСНОВИ ГРУПОВОЇ РОБОТИ В ПСИХОЛОГІЇ»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність:	053«Психологія»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Психологія»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

доктор психологічних наук, доцент

Лариса МІЩИХА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології
протокол №1 від 27.08.2025 р.

в.о. завідувача кафедри психології

Олена ХАЛІК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Олег ЗАПУХЛЯК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29.08.2025 р.

e-mail	oleh.zapukhliak@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра психології, 316 ауд.
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

«ОСНОВИ ГРУПОВОЇ РОБОТИ В ПСИХОЛОГІЇ»

Курс орієнтований на вивчення теоретичних та практичних аспектів групової роботи у форматі психологічного тренінгу. Студенти ознайомляться з основними принципами побудови тренінгового процесу, структурою тренінгового заняття, методами активного навчання та розвитку особистості у групі. Особлива увага приділяється формуванню практичних навичок: підготовці та проведенню тренінгових занять, веденню групової дискусії, розвитку емпатії та комунікативної компетентності.

Курс поєднує лекційний матеріал з практичною участю у тренінгах, що дозволяє студентам отримати безпосередній досвід групової роботи.

Навчальна дисципліна спрямована на розвиток вмінь майбутніх психологів надавати психологічну допомогу особистості в груповому форматі.

Мета курсу: дати основи знань з теорії та практики психологічного тренінгу; сформуванню у студентів досвід практичного застосування знань в організації та проведення тренінгів у майбутній професійній діяльності. Формування у студентів професійних компетентностей щодо використання тренінгових методів у психологічній практиці, розвитку комунікативних навичок та умінь фасилітації групових процесів.

Завдання курсу:

1. Ознайомити з теоретичними основами групової роботи та тренінгових технологій.
2. Розкрити принципи організації та проведення тренінгових занять.
3. Навчити аналізувати динаміку групових процесів та роль тренера.
4. Розвинути навички фасилітації, ведення дискусії, активізації учасників.
5. Навчити студентів організовувати і проводити груповий тренінг.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- основні поняття та принципи групової роботи у психології;
- теоретичні засади та класифікацію психологічних тренінгів;
- закономірності розвитку та динаміки малої групи;
- роль і функції тренера, етичні принципи його діяльності;
- методи активного навчання (дискусія, рольова гра, мозковий штурм, арт-методи);
- правила створення безпечного та продуктивного психологічного клімату у групі;
- особливості застосування тренінгових технологій у різних сферах (освіта, бізнес, психотерапія, профілактика).

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти:**

- планувати та структурувати тренінгове заняття;

- створювати сприятливу атмосферу для групової взаємодії;
- використовувати різні методики та вправи для активізації учасників;
- аналізувати та регулювати групову динаміку;
- ефективно фасилітувати групові дискусії та інтерактивні процеси;
- вирішувати складні ситуації, що виникають у тренінговій роботі;
- розробляти та проводити власні тренінгові програми з урахуванням потреб учасників.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Практична психологія” (2025/2026)).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
I.К.Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, ЗК9. Здатність працювати в команді.	ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв’язання ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПРН9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни). СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання). ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПРН12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника. ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПРН14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань у тому числі демонструвати лідерські якості. ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. ПРН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати
---	---

	гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності. ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії. ПРН20. Організовувати і здійснювати психологічну підтримку в умовах підвищеного соціального напруження, травматичного досвіду або наслідків воєнних дій.
--	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	28(в годинах)	6 (в годинах)
	семінари, практичні	56 (в годинах)	12 (в годинах)
Самостійна робота		96 180(в годинах)	162 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
«Основи психології», «Психологія розвитку»	«Організаційна психологія»

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ГРУПОВІ МЕТОДИ РОБОТИ.
ТРЕНІНГ ЯК ФОРМА ГРУПОВОЇ РОБОТИ У ПСИХОЛОГІЇ**

Тема 1. Історія розвитку групових методів роботи

Теорія «тваринного магнетизму» Ф. А. Месмера. Групова психотерапія і гіпноз. Психологічні аспекти групових методів. Групові методи в психоаналізі й інших психологічних школах Заходу. Сучасні групові методи роботи у психології. Українська психологічна школа групових методів роботи.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Підготувати реферати на тему(на вибір): Теорія «тваринного магнетизму» Ф. Месмера; «Психологічний тренінг в Україні: становлення та розвиток».

Тема 2. Психологічний тренінг як метод практичної психології

Співвідношення понять «групова психотерапія», «групова психокорекція», «груповий тренінг». Загальне уявлення про психологічний тренінг. Переваги та недоліки групових форм роботи.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Описати співвідношення понять: групова психотерапія, групова психокорекція, груповий тренінг.

Тема 3. Зміст, завдання тренінгової групи

Цілі тренінгової групи. Специфічні риси і основні парадигми тренінгу. Принципи роботи в групі. Рольові позиції в групі.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Виписати основні завдання та цілі групового тренінгу. Виписати та проаналізувати основні принципи роботи в тренінгу.

Тема 4. Психологічні особливості тренінгової групи

Поняття групової динаміки. Мала соціальна група. Групова згуртованість. Гомогенність і гетерогенність тренінгових груп. Якісний склад тренінгових груп. Кількісний склад тренінгових груп.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Проаналізувати в чому полягає основа групової згуртованості і які чинники впливають на цей процес у тренінговій групі.

Тема 5. Основні тренінгові методи

Групова дискусія. Ігрові методи. Методи, спрямовані на розвиток соціальної перцепції. Тілесноорієнтовані методи. Медитативні техніки

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Побудувати модель-схему основних тренінгових методів.

Тема 6. Види та класифікація тренінгових груп

Основні види тренінгових груп. Критерії класифікації тренінгових груп. Групи інтрапсихічного спрямування. Поведінкові групи.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Побудувати таблицю розподілу тренінгових груп за параметром інтрапсихічного й поведінкового спрямування.

Тема 7-8. Загальні уявлення про стадії розвитку групи в тренінгу. Стадії розвитку групи.

Особливості початкової стадії роботи групи і задачі тренера. Основні цілі терапевта на початковій стадії. Структурування роботи групи. Перехідна стадія. Конфлікти між учасниками групи. Конфлікти учасників з терапевтом. Підгрупи в групі. Основні цілі терапевта на перехідній стадії. Продуктивна стадія. Завершальна стадія. Саморозкриття учасників. Оцінка ефективності роботи групи. Контрольні зустрічі.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Виписати основні завдання тренера на початковій стадії функціонування групи. Виписати основні завдання тренера на перехідній стадії функціонування групи. Виписати основні завдання тренера на продуктивній та завершальній стадіях функціонування групи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ

Тема 9. Організаційні та методичні аспекти підготовки психологічного тренінгу

Специфіка підготовки тренінгового заняття як динамічної форми навчання. Етапи підготовки тренінгового навчання. Організаційні аспекти проведення соціально-педагогічного тренінгу. Методика підготовки тренінгу.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Описати організаційні аспекти проведення соціально-педагогічного тренінгу. Проаналізувати методику підготовки соціально-педагогічного тренінгу.

Тема 10. Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття

Мета оцінювання ефективності тренінгового заняття. Категорії оцінювання ефективності тренінгового заняття. Показники оцінки ефективності тренінгу. Основні методики оцінки ефективності проведення тренінгового заняття.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Розробити «вхідну» та «вихідну» анкету з метою оцінювання ефективності проведення соціально-педагогічного тренінгу.

Тема 11. Ведучий тренінгової групи

Основні ролі ведучого групи. Стилі керівництва групою. Характеристика особистості групового тренера. Модель ефективного тренера. Підготовка ведучих тренінгових груп. Супервізія як інструмент процес-аналізу та підвищення професійної компетентності тренера

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Виписати основні компетенції, якими має володіти тренер групи тренінгу.

Тема 12-13. Методика розробки плану проведення психологічного тренінгу

Модель Д. Колба та її значення для побудови й аналізу психологічного тренінгу. Основні прийоми проведення та форми роботи, що використовуються в тренінговому занятті. Складання структури тренінгу. Прелімінарна зустріч. Тематична спрямованість тренінгової групи. Підбір психотехнологій та методів роботи у тренінговій групі. Допоміжні засоби, необхідні для проведення тренінгу.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Розробити тренінгове заняття з формування здорового способу життя.

Тема 14. Розвиток професійної самосвідомості майбутнього психолога в тренінгу

Розвиток самосвідомості як мета тренінгу. Професійна ідентичність психолога. Розвиток професійної самосвідомості психолога у тренінгу.

Перелік основних питань на самостійне вивчення. Скласти модель розвитку професійної самосвідомості психолога у тренінговій діяльності.

Зміст практичних занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ГРУПОВІ МЕТОДИ РОБОТИ.

ТРЕНІНГ ЯК ФОРМА ГРУПОВОЇ РОБОТИ У ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Історія розвитку групових методів роботи

1. Етапи становлення групових форм роботи у психології.
2. Зародження групових форм роботи у лоні практичної медицини.
3. Вплив соціальної психології на розвиток групових форм роботи.
4. Групова психологічна робота як окремий напрям практичної психології.
5. Українська психологічна школа групових методів роботи.

Самостійна робота: Дайте відповідь на питання(письмово): У чому полягає суть теорії «тваринного магнетизму» Ф. Месмера? 2. Розкрийте роль А. Адлера, К. Левіна та М. Форверга у становленні тренінгового методу в психології. 3. Які здобутки вітчизняної психології у розвитку групових форм роботи?

Тема 2. Психологічний тренінг як метод практичної психології

1. Співвідношення понять «групова психотерапія», «групова психокорекція», «груповий тренінг».
2. Психологічний тренінг. Зміст феномену.
3. Переваги групових форм роботи.
4. Недоліки групових форм роботи.

Самостійна робота: Опишіть можливі ефекти від проведення психологічних тренінгів.

Тема 3. Зміст та завдання тренінгової групи

1. Мета тренінгу. Завдання тренінгової групи.
2. Специфічні риси і основні парадигми тренінгу.
3. Принципи роботи в групі.
4. Рольові позиції в групі.

Самостійна робота: Дайте відповіді на питання: Як пов'язані між собою принципи і правила роботи в групі? Охарактеризуйте основні принципи групової роботи. Якими є найпоширеніші правила роботи в групі?

Тема 4. Психологічні особливості тренінгової групи

1. Мала соціальна група
2. Поняття групової динаміки.
3. Групова згуртованість.
4. Гомогенність і гетерогенність тренінгових груп.
5. Якісний склад тренінгових груп.
6. Кількісний склад тренінгових груп.
7. Типологія «складних» учасників та особливості роботи з ними.

Самостійна робота: Розкрийте суть групової динаміки і таких її складових, як завдання і норми групи, структура групи і структура лідерства в ній, групові ролі, згуртованість групи і групова напруга.

Тема 5. Основні тренінгові методи

1. Групова дискусія.
2. Ігрові методи.
3. Методи, спрямовані на розвиток соціальної перцепції.
4. Тілесноорієнтовані методи.
5. Медитативні техніки

Самостійна робота: Розкрийте суть основних блоків тренінгових методів

Тема 6. Види та класифікація тренінгових груп

1. Основні види тренінгових груп.
2. Критерії класифікації тренінгових груп.
3. Групи інтрапсихічного спрямування.
4. Поведінкові групи.

Самостійна робота: назвіть та опишіть специфіку різних видів тренінгів.

Тема 7-8. Загальні уявлення про стадії розвитку групи в тренінгу. Стадії розвитку групи.

1. Особливості початкової стадії роботи групи і задачі тренера.
2. Основні цілі терапевта на початковій стадії.
3. Перехідна стадія.
4. Продуктивна стадія.
5. Завершальна стадія. Саморозкриття учасників.
6. Контрольні зустрічі.

Самостійна робота: опишіть задачі тренера на кожній стадії функціонування тренінгової групи

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ

Тема 9. Організаційні та методичні аспекти підготовки психологічного тренінгу

1. Специфіка підготовки тренінгового заняття як динамічної форми навчання.
2. Етапи підготовки тренінгового навчання.
3. Організаційні аспекти проведення соціально-педагогічного тренінгу.
4. Методика підготовки тренінгу.

Самостійна робота: Опишіть і проаналізуйте етапи підготовки тренінгу.

Тема 10. Методи оцінки ефективності проведення тренінгового заняття

1. Мета оцінювання ефективності тренінгового заняття.
2. Категорії оцінювання ефективності тренінгового заняття.
3. Показники оцінки ефективності тренінгу.
4. Основні методики оцінки ефективності проведення тренінгового заняття.

Самостійна робота: За якими критеріями можна оцінювати ефективність проведеного тренінгу?

Тема 11. Ведучий тренінгової групи

1. Основні ролі ведучого групи.
2. Стили керівництва групою.
3. Характеристика особистості групового тренера.
4. Модель ефективного тренера.
5. Підготовка ведучих тренінгових груп.
6. Особливості ко-тренерства
7. Супервізія як інструмент процес-аналізу та підвищення професійної компетентності тренера.

Самостійна робота: Які труднощі виникають у роботі ведучого групи? Проаналізуйте особливості тренерських помилок при роботі у парі. Які можливі шляхи усунення тренерських помилок?

Тема 12-13. Методика розробки плану проведення психологічного тренінгу.

1. Модель Д. Колба та її значення для побудови й аналізу психологічного тренінгу
2. Основні прийоми проведення та форми роботи, що використовуються в тренінговому занятті.
3. Складання структури тренінгу.
4. Прелімінарна зустріч.
5. Тематична спрямованість тренінгової групи.
6. Підбір психотехнологій та методів роботи у тренінговій групі.
7. Допоміжні засоби, необхідні для проведення тренінгу

Самостійна робота: Складіть і опишіть структуру тренінгу.

Тема 14. Розвиток професійної самосвідомості майбутнього психолога в тренінгу

1. Розвиток самосвідомості як мета тренінгу.
2. Професійна ідентичність психолога.
3. Розвиток професійної самосвідомості психолога у тренінгу.

Самостійна робота: Як впливає групова робота на розвиток професійної самосвідомості психолога?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ТРЕНІНГУ

Тема 15. Тренінг стресостійкості

1. Програма тренінгу. Мета та завдання.
2. Опис методичного матеріалу.
3. Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 16. Тренінг розвитку комунікативної компетентності

1. Програма тренінгу. Мета та завдання.
2. Опис методичного матеріалу.
3. Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 17. Тренінг мотивації досягнення

1. Програма тренінгу. Мета та завдання.

- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 18.Тренінг «Побудова довірчих відносин»

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 19.Тренінг розвитку лідерських якостей

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 20. Тренінг «Профілактика емоційного вигорання»

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 21.Тренінг розвитку сенситивності

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 22. Тренінг розвитку асертивності

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 23.Тренінг «Розвиток емпатії»

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 24. Тренінг особистісного зростання

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 25. Тренінг розвитку творчих здібностей.

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 26.Тренінг розвитку уваги.

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 27.Тренінг «Вирішення конфліктів»

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Тема 28. Тренінг «Емоційна компетентність»

- 1.Програма тренінгу. Мета та завдання.
- 2.Опис методичного матеріалу.
- 3.Структура та хід заняття.

Самостійна робота: скласти програму проведення тренінгу

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	162
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	14	24
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	28	26
Підготовка звітів з практичних робіт	28	38
Підготовка до поточного контролю	12	22
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	14	52

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

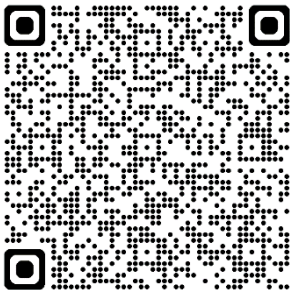
Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

б) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за

[покликанням](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	Репродуктивний, пояснювально-ілюстративний	Поточний контроль
ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	Репродуктивний, пояснювально-ілюстративний	Поточний контроль
ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	Репродуктивний, аналітичний	Поточний контроль
ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).	Проблемно-пошуковий, аналітичний	Поточний контроль
ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно,	Аналітичний	Поточний контроль

дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.		
ПРН12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.	Проблемно-пошуковий, ділові ігри	Поточний контроль, самооцінювання
ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	Аналітичний	Поточний контроль
ПРН14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань у тому числі демонструвати лідерські якості.	Проблемно-пошуковий, аналітичний	Поточний контроль
ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	Проблемно-пошуковий	Поточний контроль
ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	Аналіз проблемних ситуацій етичного характеру	Поточний контроль
ПРН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у	Репродуктивний	Поточний контроль

професійній та громадській діяльності.		
ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії.	Проблемно-пошуковий, аналітичний	Поточний контроль
ПРН20. Організовувати і здійснювати психологічну підтримку в умовах підвищеного соціального напруження, травматичного досвіду або наслідків воєнних дій.	Проблемно-пошуковий, аналітичний	Поточний контроль

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			міні	макс
Поточні контрольні заходи	всього	40	24	40
Підсумкові контрольні заходи	залік	60	35	60
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання відповіді на практичному занятті

Кількість балів	Характеристика
5 балів	Здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Ініціативне та творче ставлення до виконання різних типів завдань. Правильно виконує усі завдання. Здобувач освіти володіє всіма необхідними практичними навичками.
4 бали	В більшій мірі володіє навчальним матеріалом, але може допускати незначні помилки під час усних виступів та письмових відповідей, використовує лише обов'язкову літературу, недостатньо аргументує думку, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань не повною мірою, допускаючи при цьому окремі неточності. Здобувач володіє більшістю необхідних практичних навичок.
3 бали	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, з помилками (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Здобувач володіє менш як половиною необхідних практичних навичок.
2 бали	Поверхнево володіє навчальним матеріалом та не взмозі його викласти, пояснити, не розуміє змісту значної частини теоретичних питань та практичних завдань, засвоєно лише деякі поняття з теми. Здобувач володіє лише деякими практичними навичками.
0 балів	Не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Опис критерію
5 балів	Завдання виконано повністю, з високим рівнем якості, демонструє глибоке розуміння матеріалу. Робота характеризується творчим підходом, глибоким аналізом і застосуванням теоретичних знань на практиці. Усі аспекти

	завдання розкрито, а результати роботи є обґрунтованими. У практичних завданнях використано правильні методи аналізу та прийнято оптимальні рішення. Структура й оформлення роботи відповідають усім вимогам, робота вирізняється чіткістю та логічністю.
4 бали	Завдання виконано якісно та з дотриманням основних вимог. Робота демонструє достатній рівень розуміння матеріалу, наявність високого рівня розвитку навичок аналізу, синтезу, узагальнення. Теоретичні знання застосовано правильно, залучено відповідний інструментарій для виконання завдань. У практичних завданнях результати здебільшого коректні, хоча можуть бути незначні недоліки в деталях, таких як неповний аналіз окремих аспектів. Робота структурована й логічно оформлена, а висновки відповідають поставленим цілям. Оформлення відповідає вимогам, незначні недоліки не впливають на якість. Результати роботи можуть бути використані на практиці, але окремі аспекти потребують доопрацювання.
3 бали	Завдання виконано з дотриманням основних вимог, однак воно демонструє середній рівень розуміння матеріалу студентом. У роботі використано обмежену кількість теоретичних джерел, або вони застосовані некоректно. Для практичних завдань результати мають загальну відповідність вимогам, проте присутні недоліки в деталях, таких як неповне розкриття задачі чи наявність окремих помилок. Студент демонструє здатність виконувати завдання, але без достатньої глибини та критичного осмислення. Наявні недоліки в структурі роботи або застосуванні методів. Частково дотримано вимоги до оформлення, але є логічні неточності. Результати роботи мають обмежене практичне значення, можливі помилки в їх застосуванні.
2 бали	Завдання виконано частково або невідповідно до поставлених вимог. Результати роботи демонструють низький рівень розуміння теми та відсутність самостійності у виконанні. При виконанні завдання спостерігається мінімальне залучення теоретичних знань, не використано за необхідності належний інструментарій. У практичних типах завдань допущено серйозні помилки, які призводять до викривлення суті роботи. Поручено вимоги до оформлення або структури, а також спостерігаються грубі помилки в обґрунтуванні рішень чи результатів. Робота хаотично структурована, не дотримано вимог до оформлення, а результати є некоректними або непридатними для практичного застосування.

0 балів	Завдання не виконано або виконано повністю неправильно
----------------	--

Критерії оцінювання розв'язання професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі)

При оцінюванні професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі), враховуються наступні показники:

- рівень засвоєння теоретичних знань студентами;
- самостійність їх оцінних суджень;
- вміння застосовувати набуті теоретичні знання з психології при розв'язанні задач;
- характеристики відповідей при розв'язанні задач;
- уміння розв'язувати проблемні ситуації, робити висновки, формулювати гіпотези тощо;
- навички самостійного розв'язання задач репродуктивного, продуктивного чи творчого рівня студентами.

Оцінюванню підлягають загальні уміння:

- характеристики відповіді: елементарна, фрагментарна, неповна, повна, логічна, доказова, творча; її глибина, доказовість, узагальненість, обґрунтованість, осмисленість, креативність мислення тощо;
- якість знань: правильність, повнота осмисленість, глибина, гнучкість, системність, узагальненість;
- ступінь сформованості загальнонавчальних та предметних умінь та навичок;
- рівень оволодіння розумовими операціями (аналіз, синтез, порівняння, уміння робити висновки тощо);
- самостійність оцінних суджень.

Оцінюванню підлягає також відповідність запропонованого здобувачем освіти розв'язку задачі таким вимогам:

- 1) узгодженість отриманого результату з умовами задачі;
- 2) обґрунтованість обраного шляху розв'язання;
- 3) логіка розв'язання, що відбиває ступінь розуміння умов задачі;
- 4) використання в процесі розв'язання психологічних знань, володіння понятійним апаратом психологічної науки.

Відповіді мають продемонструвати знання теоретичного матеріалу теми, володіння поняттєвим апаратом, вміння висловити власну думку, зробити висновок, використовувати теоретичні знання при комплексному розв'язанні задач.

Деталізовані критерії оцінювання розв'язання професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі)

Оцінка	Критерії
5 балів	Здобувач правильно розв'язав психологічну задачу, дано розгорнуте пояснення та обґрунтування зробленого висновку. Здобувач демонструє методологічні та теоретичні знання, вільно володіє науковою термінологією. При аналізі запропонованої ситуації виявляє творчі здібності, знання додаткової літератури. Демонструє добрі аналітичні здібності, здатний при обґрунтуванні своєї думки вільно проводити аналогії між темами, психічними явищами. Вміє аргументувати свої думки.
4 бали	Задача вирішена правильно, дано пояснення та обґрунтування зробленого висновку. Здобувач демонструє методологічні та теоретичні знання, проте допускає деякі неточності під час оперування науковою термінологією й деякі помилки під час встановлення логічних взаємозв'язків.
3 бали	Здобувач показує знання методики розв'язання психологічної задачі та змісту застосовуваного понятійного апарату і формул. Проте допущені помилки у розв'язанні не дають можливості зробити правильні висновки. Здобувач допускає суттєві помилки під час встановлення логічних взаємозв'язків та використанні наукової термінології.
2 бали	Здобувач частково розв'язав психологічну задачу, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання задачі.
0 балів	Здобувач неправильно розв'язав психологічну задачу, показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в залікових відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**).

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

- 1.Балахтар В.В. Соціально-психологічний тренінг і маніпуляція [Текст]: навч.-метод. посіб. /Вижниця : Видавництво «Черемош», 2015. 432 с.
2. Білова М. Е. Теоретичні основи психологічного тренінгу: конспект лекцій. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 70 с.
3. Білова М.Е. Навчально-методичний посібник з спецкурсу «Соціально-психологічний тренінг. Одеса. 2016. 115 с.
- 4.Гринчук О.І. Основи-соціально-психологічного тренінгу: навчально-методичний посібник.Івано-Франківськ: СІМІК, 2015. 132с.
- 5.Карпенко Є. Основи психотренінгу : навч. посібник. Дрогобич, 2015.78с.

6. Мороз Л. Основи професійно-психологічного тренінгу: У запитаннях та відповідях: Навч. посіб. Київ : Паливода, 2004. 130 с.
7. Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу : [навч. посіб.] Київ: МАУП, 2004. 192 с.
8. Особистісно-професійне зростання: психологічні тренінги: навчально-методичний посібник / За ред. проф. Л.В. Долинської, проф. О.В. Темрук. Київ: Каравела, 2017. 560 с.
9. Irvin D. Yalom. Modyn Leszcz. The Theory and Practice of Group Psychotherapy. New York: Basic Books. 2020. 819 с.

Додаткова література

1. Білова М.Е. Методичні рекомендації до спецпрактикуму «Соціально-психологічний тренінг» для студентів напряму підготовки 053 Психологія. Одеса. 2018 р. Режим доступу: <http://fs.onu.edu.ua/clients>
2. Білова М.Е. Методичні рекомендації до спецкурсу «Теоретичні основи психологічного тренінгу» для студентів напряму підготовки 053 Психологія. Одеса. 2018 р. Режим доступу: <http://fs.onu.edu.ua/clients>.
3. Матійків І. М. Основи тренерської майстерності : [навч.-метод. посіб.] / За заг. ред. А. І. Якиміва. Львів : Компанія «Манускрипт», 2012. 392 с.
4. Москаленко А. Процедура оцінювання ефективності психологічного тренінгу. *Соціальна психологія*. 2006. № 5. С. 185-191.
5. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб.; за ред. М. І. Мушкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
6. Федорчук В. М. Тренінг особистісного зростання. [текст] : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 250 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <https://vseosvita.ua/library/treninh-psykholohichna-stresostiikist-v-umovakh-viiny-882480.html>
2. <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2360>
3. <https://surl.li/gunjww>
4. http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/ps_26.pdf